

Prekentekest: Joh 15,9-12

Som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlyghet! Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlyghet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlyghet. Dette har jeg sagt dere for at min glede kan være i dere og deres glede kan bli fullkommen. Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.

Slik lyder det hellige evangelium.

Hva ser dere på dette bildet? Bildet er et lite utsnitt av prestegårdshagen, tatt for noen uker siden. På bildet ser dere et plommetre som bærer god frukt. På avstand ser dette treet litt rart ut. Det skyldes at jeg for noen år siden fjernet alle døde og visne greiner, de som ikke bar frukt. I år ser vi resultatet.

De to grenene som ble igjen bærer mye frukt.

Hvorfor viser jeg dere bildet av plommetreet? Jo, egentlig skulle jeg ha hatt et bilde av et vintre – en drueplante med masse druer. Det er fordi Jesus, som har sagt det som er vår prekentekest i dag, han startet talen sin med å si: «Jeg er det sanne vintre, og min Far er vinbonden. Hver grein på meg som ikke bærer frukt, tar han bort, og hver grein som bærer frukt, renser han så den skal bære mer.»

I mangel av druer har jeg plommer, og jeg tror poenget blir det samme. Så sa Jesus også noe mer om hvor viktig det var med kontakten mellom greinene og stammen. Tenk dere bare hvordan bildet ville vært hvis det ble brudd mellom stammen og greina. Det ville ikke blitt bra.

I denne talen som Jesus holdt og som vi kan lese i Joh 15, der handler det om kjærlyghet og relasjon. Kjærlyghet er et nøkkelord i Johannes-evangeliet, og jeg er sikker på, hvis vi tenker oss om, så kan vi si at kjærlyghet er et nøkkelord også i våre liv. Vi kan tenke på lille Johanne som nå er blitt døpt, og vi kan tenke på oss selv da vi kom til verden. Kjærlygheten var der da vi ble lagt i mors og fars armer som nyfødte, beroliget av den jevne dunkingen av foreldres, og fremfor alt mors hjerteslag.

Det fortsatte gjerne med at mor eller far smurte nistepakke før vi gikk til skolen. Da vi kom hjem, ventet hjemmebakket brød, men også lekser og noen huslige plikter. Det ligger faktisk mye kjærlyghet bak en oppvekst i et hjem preget av omsorg, og der barna får oppgaver. Kjærlyghet er også de gode

følelsene av avhengighet og av å høre hjemme, som er som støttende bånd som knytter foreldre til barna og barna til sine venner. Det gir trygghet. Det er gode rammer for livet.

Så sier Jesus i dagens pretekst: «Som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet! Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet.» Kjærlighet og budene hører altså sammen.

Da dere som i dag er gullkonfirmanter gikk til konfirmasjonsforberedelse for mangfoldige år siden, lærte dere budene og sikkert med forklaringer og det hele. Budene er selvsagt også pensum i trosopplæringen i og konfirmantundervisningen i dag, og hører med til vår kirkes læregrunnlag gjennom Martin Luthers lille katekisme. Vi minnes om det hver gang et lite barn blir døpt, at Jesus pålegger oss å lære barnet å holde alt det som han har befalt oss å holde.

Jesus har vist oss at kjærligheten og budene hører sammen. Men i vår tid er det en trend å tenke på kjærlighet og bud som vidt forskjellige ting, og mer som motsetninger. Tanken følger en tidstypisk logikk, og vi kan lett følge den et stykke på vei. Kjærlighet har med følelser å gjøre. Bud har med plikt å gjøre. Kjærlighet som plikt skurrer i manges ører, fordi man kan jo ikke tvinge frem følelser. Vi kan jo bare tenke på arrangerte ekteskap som fenomen, hvor mye tanken på plikt til kjærlighet provoserer i vår tid.

Går vi litt tilbake i tid i vårt eget samfunn, var plikt og kjærlighet knyttet tettere sammen. I etterkrigstiden skulle landet bygges på nytt, og far kunne være på jobb hele dagen mens mor var hjemme med barna. Kjærligheten var i det praktiske, ikke bestandig i følelsene. Satt på spissen kunne far vise til at familien hadde alt den trengte. Penger og mat var svar på at han var glad i kone og barn, mens hun for sin del gjerne ønsket av ham en sterkere følelsesmessig involvering hjemme og mer romantikk, selv om hun også uttrykte sin kjærlighet gjennom de tidsriktige huslige sysler.

Før var slagordet «gjør din plikt og krev din rett» rådende i samfunnet. Så har vi beveget oss bort fra plikten i en tid som spør etter hvordan man har det og føler det, og noen ganger i så stor grad at plikten blir underordnet følelsene. Budene blir betinget av at man føler for å holde dem. Hva som er rett og hva som er galt, handler om hva man har positive eller negative følelser for. Da er vi i den andre enden av skalaen, og budene har mistet sin autoritet.

I vår tid vil budskapet til Jesus virke provoserende på mange om at lydighet og kjærlighet hører sammen. Samtidig vet vi det er slik at fra et lite barn kommer til verden, er det en relasjon mellom barnet og foreldrene. Vi kan kalle det tro, slik vi bruker ordet tiltro. Det handler om tillit, et sted å hente trøst og kjenne seg trygg, et sted å høre hjemme. Barnet møter trygge rammer i kjærlighet, og

barnet utvikler lydighet som en positiv respons og uttrykk for kjærlighet. Vi ser at det er en indre sammenheng mellom tro, kjærlighet og lydighet.

Slik er det også en sammenheng mellom det kristne menneskets kjærlighet og at man i det minste ønsker å holde Herrens bud. Realistisk sett går det ikke alltid slik, og vi har en vei å gå med synd til vår Herre i form av innrømmelse eller syndsbejelse.

Selv om vi er ulikt skrudd sammen, tror jeg vi bør bestrebe oss på å ha med både hode og hjerte i det vi gjør. Noen blant oss er bare følelser og lite styrt av planlegging og bevisste tanker. Andre blant oss er i overkant rasjonelle.

På Det nye testamentets originalspråk gresk, brukes ordet agape om den kjærligheten som yter og gir uten å kreve noe tilbake. Agape er den selvoppofrende kjærligheten, den som Jesus viste da han døde på korset en stedfortredende død for oss.

Agape er den kjærligheten som sier ja og som holder ut, selv om følelser kan skifte. Vi ser denne kjærligheten mye praktisert i vår menighet gjennom de mange frivillige medarbeiderne, alle som har sagt ja til en oppgave i forbindelse med gjennomføring av gudstjenestene, innen diakoni og misjon, ulike arrangementer i menighetens regi, eller innen arbeidet for barn og unge.

I denne gudstjenesten deltar teknikere, forsangerne, solist, frivillig klokke og tekstleser og kirkeverter, bare for å nevne noen. Ofte er det enkel kirkekaffe etter gudstjenesten. I dag er det en større tilstelning på Menighetssenteret for gullkonfirmantene med flere arbeidslag i sving. Er ikke dette kjærlighet i praksis, så vet ikke jeg. Så kan det skifte gjennom livet hva denne forpliktelsen innebærer konkret. Noen ganger kan det også være nødvendig å ta det litt roligere en periode fordi livet og helsen krever sitt.

I dag har vi hørt fra den talen Jesus holdt om kjærlighet og relasjon. Til sist i vårt tekstavsnitt oppsummerer Jesus: «Dette har jeg sagt dere for at min glede kan være i dere og deres glede kan bli fullkommen. Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.» Hvordan har Jesus elsket sin disipler? Jo, det står i neste setning etter vårt tekstavsnitt: «Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine.» Så stor kjærlighet har Jesus vist oss, eller for å si det med Den lille Bibel: «For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.» Joh 3,16.

Den dypere erfaring viser at å leve i troen, kjærligheten og lydigheten gir glede slik også Jesus lover. Jeg tror gleden handler om å leve i pakt med sin Skaper og forsonet med sin Frelser, kjenne på fred med Gud, leve i nåden, i tilgivelsen for syndene. Vel er det mye vi møter i livet som drar i en annen retning som vil ta fra oss frimodigheten og tilliten, tryggheten, troen og kjærligheten. Men Jesus har seiret, og han er på vår side.

Slik de to gjenværende greinene på plommetreet gav rikelig med avling i år, måtte det også være slik med oss, vi som er samlet i Guds hus denne formiddagen. Det er en sammenheng i så mye. Måtte vi dele den fullkomne gleden i Jesus Kristus.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.